

71 J. V. SNELLMAN – G. B. M. FORSTÉN 1857
RA, *Finska Kyrkohistoriska Samfundets arkiv*

Käre Broder!

Min hustru ligger neder döden nära. Jag ville bereda henne religionens tröst, men kan ej veta, om Gud skall förutna henne några sinnesklara ögonblick för sista stunder.

Tillåter Du nu Gode Bror, att jag får kalla på Dig, hvilken tid af natten som helst? Haf då godheten tillsäga budet på hvilken väg hon i natt kan lättast få kallelsen fram till Dig.

Min hustru värderade Dig framför andra kyrkans män. Att se Dig i sista stunden skulle göra henne stor glädje.

Tillgifvet
Bror och Vän
Joh. Vilh. Snellman

10

72 J. V. SNELLMAN – G. B. M. FORSTÉN 6.VI 1857
HUB, *JVS handskriftssamling*

20

Käraste Broder!

Min varma tacksägelse för vårt senaste möte.

Jag har till Dig den ytterligare begäran för mina kära aflidna, att Du ville bevisa oss båda vänskapen jordfästa hennes arma, härjade leka- men, i morgon Söndag. Kl. 6 e. m. bryta vi upp till begravningsplatsen. Strider det för mycket mot bruket att icke göra namnelig tacksägelse, så haf äfven godheten till morgondagens gudtjenst aflemna en sådan, kort och enkel.

Med sann Högaktning för all tid.

Din
tacksame Vän
Joh. Vilh. Snellman

30

d. 6 Juni – 57

40

73 J. V. SNELLMAN – A. C. VON ESSEN 8.VI 1857
HUB, *Diverse brev*

Älskade Goda Syster!

Då jag dag från dag uppsköt med besvarandet af Ditt sorgliga bref, anade jag icke, att mitt svar skulle blifva af än sorgligare innehåll.

Gud skall veta, älskade Anna, att jag hjertligt och innerligt deltager i Din bædröfvelse. Men hvad skulle jag säga D^{ig} till tröst, som icke Ditt eget hjerta och Dⁱⁿ öfvertygelse sagt Dig. Hvarthelst dessutom vi se omkring oss, se vi död och sorg; och huru skulle vi ens af Gud begära, att få <va>ra undantagna från allas gemensam<ma> <ö>d<en>.

Så har äfven jag plötsligt träffats <af <de>t bittraste, som olyckan någonsin k<un>nat och kan bringa mig. Min egen m<a>ka, min älskade

50

hustru somnade i döden Thursdagen den 4:e dennes. En häftig bröstfeber förorsake hennes förtidiga nedkom⟨st⟩ med en liten gosse, som efter fyra timmar afled. Härpå följde en grufligt våldsamt inflammation i underlifvet, som i förening med bröstfebern snart ändade hennes dagar. Allt förlopp inom en vecka. Jag sitter här, till jorden tryckt, omgifven af fem moderlösa, den älsta, en flicka, ännu icke elfva år gammal, den yngsta (gosse) 20 månader.

10 Vår vackra, milda, tåliga af hjerta⟨t⟩ ⟨öm⟩ma Mamma var endast 29 år. Du s⟨er⟩ väl, att det varit min tröst att tänka ⟨***⟩ då jag snart går hädan, barnen sk⟨ulle⟩ ega hennes vård, och hon få se dem till ⟨hin⟩na till förståndiga år. Gud vår H⟨erre⟩ har velat taga denna tröst ifrån mig ⟨jem⟩te all glädje för mitt återstående lif. ⟨Jag⟩ måste bära det och jag vill bjuda ⟨till⟩

I går förde vi vår saknade till ⟨sitt⟩ hvilorum vid sidan af en liten Mag⟨dalena⟩ hvilken vi för ett år sedan lade i jo⟨rden⟩ två år gammal.

Tungt, tungt hjerta gör mitt ⟨***⟩ Helsa kärt Otto och Dina barn. M⟨ätte⟩ ⟨Gud⟩ länge förskona Eder från ytterlig⟨ar⟩e sorger.

Din kärleksfulla Broder
Janne.

20 Helsingfors den 8 Juni 1857.

74 J. V. SNELLMAN – H. SNELLMAN 22.VII 1857
HUB, JVS handskriftssamling

Helsingfors d. 22 Juli 1857.

30 Kära Hanna barnet!

Det var beskedligt, att Du skref så snart och jag kan äfven fågna Dig med det beröm, att Ditt bref var helt snällt skrifvet.

Jag har haft helt ledsamt efter Er, och lilla Kalle frågar ofta efter Anna och Nanne och Ninni och Älle. Han är, Kalle stackare, åter sjuk i tandplågor, och det är rätt lyckligt, att vi hafva honom här hemma.

40 Ledsen har jag varit deröfver, att jag glömde påminna er om Mammans namnsdag, så att ni skulle firat den med bön och sång. Pappa var både för- och eftermiddag ute vid grafven, som nu är täckt med gräs och prydd med blommor. Äfven, lilla Malenas graf har två löfkojor och två små Bellisplantor.

Du får kära barnet härefter glömma att fira Din namnsdag, som nu är oss en sorgedag. I stället skall Du få fira din födelsedag med litet fremmande.

50 Låt nu se, att i alla ären snälla och beskedliga och lyden Maria. Tänk huru ängsligt det vore för Pappa, som längtar att återse er, om jag då icke får beröma er, utan hör att ni uppfört er illa. Kom ihåg att taga vara på Wille, så att han icke gör sig någon olycka; men sök att leda honom med goda ord, och bed äfven de andra gossarne beskedligt när Du vill förmå dem till något. Jag tänker, ingen af dem skall vara så stygg, att han icke gör, hvad du vackert beder om. Jag helsar dig och dem alla kärleksfullt, påminnande er om den stora sorg, som trycker Pappa, och om er skyldighet att göra mig den enda glädje, som kan lindra mina bekymmer, genom att vara goda och snälla barn.

Bed Maria, om någon af er skulle blifva sjuk, att fråga Tante